

Съдържание

Виолета НЕШЕВА Проф. д-р Василка Герасимова-Томова. In memoriam	1
Бисера ТОМОВА Библиография на трудовете на проф. д-р Василка Герасимова-Томова	5
Елка АНАСТАСОВА Кремъчни артефакти с малки размери от къснонеолитно ямно светилище Любимец Elka ANASTASOVA Small Size Flint Artifacts from the Late Neolithic Pit Sanctuary of Lyubimets	17
Свобода СИРАКОВА, Радка ЗЛАТЕВА-УЗУНОВА Кремъчни ансамбли от селището Градешница, Градището (Калето) Svoboda SIRAKOVA, Radka ZLATEVA-UZUNOVA Flint Assemblages from the Settlement of Gradeshnitsa, Gradishteto (Kaletto)	23
Радка ЗЛАТЕВА-УЗУНОВА Нови данни за къснонеолитната каменна индустрия от района на Родопите Radka ZLATEVA-UZUNOVA New Evidence of the Late Copper Age Chipped Stone Industry in the Rhodopes	53
Ставри ТОПАЛОВ Принос към проучване на кого принадлежат правоъгълната контрамарка „Лира, отдолу „КО“ и овалната контрамарка „Лира“ Stavri TOPALOV Contribution to the Question of Whom do the Rectangular Countermark of Lyre, Below KO and the Oval Countermark of Lyre Belong to	77
Владимир ПЕНЧЕВ Част от съкровище с тетрадрахми на пеонския цар Патрай, от фонда на НИМ – София Vladimir PENCHEV Portion of a Hoard of Tetradrachms of the Paionian King Patraios from the Depot of the National Museum of History – Sofia	91
Емил НАНКОВ Beyond Hellenization: Reconsidering Greek Literacy in the Thracian City of Seuthopolis Емил НАНКОВ Отвъд Елинизацията: преразглеждане на гръцката грамотност в тракийския град Севтополис	109
Боряна РУСЕВА Относителна хронология на последните емисии сребърни александровки, ковани от гърците по Западния Понт и жителите на Кабиле в последните десетилетия на III в. пр. Хр. Boryana RUSSEVA Relative Chronology of the Last Emissions of Silver Alexanders Struck by the Greeks along the Western Pontus and by the Citizens of Cabyle during the Final Decades of the 3rd c. B.C.	127

Методи МАНОВ	
Отново по въпроса за локализацията на пеонския град Добер	137
Metodi MANOV	
Again on the Question of Localization of the Paionian Town of Doberos	
Методи МЕТОДИЕВ, Ставри ТОПАЛОВ	
Неизвестна бронзова монета на одриски владетел с името Котис от типа „Глава увенчана с тения на възрастен мъж с брада и мустаци ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΟΤΥΟΣ лък в колчан“	143
Metodi METHODIEV, Stavri TOPALOV	
Unknown Bronze Coin of an Odrysian Ruler Under the Name of Kotys of the Type of Head Crowned with Tenia, of an Elderly Man with Beard and Moustaches – ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΟΤΥΟΣ, Bow in Quiver	
Иля ПРОКОПОВ, Евгени ПАУНОВ	
Maluk Chardak'1990 near Plovdiv: an unpublished late Roman Republican hoard from Thrace	149
Иля ПРОКОПОВ, Евгени ПАУНОВ	
Малък Чардак 1990 край Пловдив: непубликувана къснореспубликанска монетна находка от Тракия	
Мирослава ДОТКОВА	
Нови наблюдения върху находката от с. Оходен, Врачанско	167
Miroslava DOTKOVA	
New Observations on the Find from Ohoden, Vratsa Region	
Диана ДИМИТРОВА	
Рачева могила при Мъглиж	177
Diana DIMITROVA	
Racheva Mogila near Maglizh	
Мирослав МАРКОВ	
Рядък тип обеци от римската епоха	191
Miroslav MARKOV	
A Rare Type of Earrings from the Roman Age	
Здравко ДИМИТРОВ	
Златен пръстен с гема, изобразяваща Виктория, от с. Пчеларово, Кърджалийско	201
Zdravko DIMITROV	
Golden Ring with a Gem Representing Victoria from Pchelarovo, Kardzhali Region	
Христо ПРЕШЛЕНОВ	
„Обогатявайте войните“: Военният принципат на Северите и градовете по югозападното Черноморие	223
Hristo PRESHLENOV	
'Enrich the Warriors': the Military Principate of the Severian dynasty and the Towns along the Southwestern Black Sea Coast	
Manfred OPPERMANN (HALLE, GERMANY)	
Darstellungen und Kultzeugnisse der Athena–Minerva in den römischen Provinzen Moesia Inferior und Thracia	231
Манфред ОПЕРМАН	
Изображения и свидетелства за култа към Атина-Минерва в римските провинции Долна Мизия и Тракия	

Теодора КОВАЧЕВА Бронзова цедка с латински надпис от Улпия Ескус	257
Theodora KOVACHEVA Bronze Strainer with an Inscription from Ulpia Oescus	
Красимира КАРАДИМИТРОВА Latinitas в Рациария и територията ѝ	265
Krasimira KARADIMITROVA Latinitas in Ratiaria and Its Territory	
Георги МИТРЕВ Нумизматичните свидетелства за култа към един бог Кабир в римската провинция Македония	273
Georgi MITREV Numismatic Evidence of the Cult of a God Kabiros in the Roman Province of Macedonia	
Бистра БОЖКОВА Историята на Сердика и нейните монети	283
Bistra BOZHKOVA The History of Serdica and its Coins	
Светослава ФИЛИПОВА Непубликувани монети на Пауталия	297
Svetoslava FILIPOVA Unpublished Coins of Pautalia	
Павлина ИЛИЕВА Мит и реалност в бронзовата пластика	307
Pavlina ILIEVA Myth and Reality of the Bronze Figurines	
Върбин ВЪРБАНОВ Находка от денарии и антониниани от с. Копривец, Русенско	335
Vърбин ВЪРБАНОВ Находка от денарии и антониниани от с. Копривец, Русенско.	
Светла ПЕТРОВА За Никополис АД Нестум/Местум и неговата етническа характеристика	353
Svetla PETROVA On Nicopolis ad Nestum / Mestum and its Ethnic Characterization	
Мария РЕХО Под закрилата на Асклепий. Из експозиционните зали на Националния археологически музей в София	367
Maria REHO Under the Wing of Asklepios (Touring the Exposition Rooms of the National Museum of Archaeology in Sofia)	
Renate PILLINGER Frühchristliche Inschriften im Bereich des heutigen Bulgarien	385
Ренате ПИЛИНГЕР Раннохристиянски надписи от територията на съвременна България	
Елена ПЕНЧЕВА Нови наблюдения върху археологически обекти в околностите на село Лозен, Софийско	397

Elena PENCHEVA	
New Observations on the Archaeological Sites in the Vicinity of Lozen, Sofia Region	
Дочка ВЛАДИМИРОВА-АЛАДЖОВА	
Монета-фуре на император Теодосий II	437
Dochka VLADIMIROVA-ALADZHOVA	
Coin Fourré of Emperor Theodosius II	
Веселин Н. ИВАНОВ	
Находка от монети от VI век, намерена край Варна	441
Vesselin IVANOV	
Hoard from the 6th Century Discovered in the Vicinity of Varna	
Мариана МИНКОВА, Иван Танев ИВАНОВ	
Рунен надпис върху златен пръстен от Шуменско – описание на прабългарския календар?	445
Mariana MINKOVA, Ivan Tanev IVANOV	
Runic Inscription on a Golden Ring from Shumen Region: a Model of Proto-Bulgarian Calendar?	
Георги АТАНАСОВ	
Колонa с името на кан Омуртаг от Дръстър (Силистра)	453
George ATANASSOV	
Column with the Name of Khan Omurtag from Drastar (Silistra)	
Nikolay KANEV.	
À propos du sceau d'un commerciaire de Cherson découvert en Bulgarie et de la présence byzantine dans la partie occidentale de la région située entre Stara Planina et Sredna Gora au IX-ème siècle	461
Николай КЪНЕВ	
За печата на комеркиарий на Херсон, открит в България и за византийското присъствие в западната част на областта между Стара планина и Средна гора през IX в.	
Павел ГЕОРГИЕВ	
Маламировият надпис (№13) – ново четене и коментар	467
Pavel GEORGIEV	
The Inscription of Malamir (N 13) – a New Reading and Commentary	
Владимир ПЕНЧЕВ	
Анонимен оловен печат от X–XI в., намерен при археологическите разкопки в Силистра	481
Vladimir PENCHEV	
Anonymous Molybdo-bulla from the 10th-11th c. Discovered during Archaeological Research in Silistra	
Константин ДОЧЕВ	
Византийски монети от X–XI в. от средновековно Търново	485
Constantine DOCHEV	
The 10th-11th c. Byzantine coins from the Medieval Tarnovo	
Николай ОВЧАРОВ	
Византийски печат – инталия с образа на св. Архангел Михаил от областния център под Перперикон	497
Nickolay OVCHAROV	
Byzantine Seal – Intaglio with the Image of St. Archangel Michael from the District Centre next to Perperikon	

Стоян ПОПОВ Меч с ножница от фонда на Националния археологически институт с музей при БАН	505
Stoyan POPOV Sword with a Scabbard from the Collection of the National Institute with Museum – Bulgarian Academy of Sciences	
Иван ЙОРДАНОВ Колекцията от гипсови отливки на византийски печати от България на проф. Тодор Герасимов	521
Ivan YORDANOV Prof. Todor Gerassimov's Collection of Plaster Casts of Byzantine Seals from Bulgaria	
Милен НИКОЛОВ, Константин ТОТЕВ Оловна ампула от разкопките на крепостта Русокастро	537
Milen NIKOLOV, Constantine TOTEV Lead Ampulla from the Excavations of Rousokastro Fortress	
Константин ТОТЕВ Бронзов нагръден реликварий с образите на Св. апостоли Петър и Павел	543
Constantine TOTEV Bronze Pectoral Reliquary with the Images of St. St. Peter and Paul	
Ива ДОСЕВА Средновековен релеф от Созопол и мястото му в развитието на архитектурната скулптура във Византийската традиция	549
Iva DOSEVA Medieval Relief from Sozopol and its Position in the Development of the Architectural Sculpture in the Byzantine Tradition	
Василка ТЪПКОВА-ЗАИМОВА Отново около Битолския надпис на Иван Владислав	565
Vasilka TAPKOVA-ZAIMOVA Once again on the Bitola Inscription of Ivan Vladislav	
Коста ХАДЖИЕВ Средновековните епиграфски паметници като средство за общуване	581
Kosta HADZHIEV The Medieval Inscriptions as Means of Communication	
Людмила ДОНЧЕВА-ПЕТКОВА Ранносредновековните езически некрополи на територията на България и техният инвентар	591
Lyudmila DONCHEVA- PETKOVA The Early Medieval Pagan Necropolises on the Territory of Bulgaria and Their Grave Goods	
Кателина САЛТИРОВА-ПАВЛОВА Една средновековна чешма	603
Katolina SALTIROVA-PAVLOVA A Medieval Water Fountain	
Румен ИВАНОВ, Росен ИВАНОВ Битовият фаянс в Османската империя (XV–XVIII в.)	621
Rumen IVANOV, Rosen IVANOV The Daily Faience in the Ottoman Empire (AD 15th-18th c.)	

Женя ЖЕКОВА	
Дарението на семейство Герасимови	
(писма на д-р Васил Хараланов до проф. Тодор Герасимов)	629
Zhenya ZHEKOVA	
Donation of the Gerassimov Family	
(The letters of Dr. Vassil Haralanov to Professor Todor Gerassimov)	
Катерина ВЕНЕДИКОВА	
За надписа на Черната джамия в София	637
Katherina VENEDIKOVA	
On the Inscription of the Black Mosque in Sofia	
Бисера ТОМОВА	
Икона с "Трима светци" от Мелник	667
Bissera TOMOVA	
Icon with Three Saints from Melnik	